

03. Sundhedsvæsenet

03.01. Sygehuse m.v.

Det grønlandske sundhedsvæsen drives i medfør af L 275 1950 som en statslig virksomhed. Ved bekendtgørelse nr. 502 af 27. juli 1986 er den stedlige ledelse af sundhedsvæsenet henlagt til en bestyrelse med rigsombudsmanden i Grønland som formand. Bestyrelsen består endvidere af to af landstinget valgte medlemmer samt et af De grønlandske kommuners Landsforening valgt medlem. Suppleret med landslægen i Grønland, politimesteren i Grønland, fiskeriinspektøren, kredschefen for Arbejdstilsynet i Grønland, den ledende dyrlæge og en repræsentant for Erhvervsdirektoratet fungerer bestyrelsen tillige som oversundhedskommission. Den daglige ledelse af sundhedsvæsenet i Grønland varetages af sundhedsforvaltningen under rigsombudsmanden.

Sundhedsvæsenets aktivitet omfatter forebyggende og behandlingsmæssig læge- og tandlægevirksomhed. I 1986 blev der nedsat et forebyggelsesråd for Grønland, der har til opgave at følge de sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende aktiviteter i og uden for sundhedsvæsenet og søge at koordinere aktiviteterne bl.a. ved rådgivning til Sundhedsbestyrelsen, Landstinget, Grønlands hjemmestyre, kommunalbestyrelser og private organisationer. Rådets aktiviteter finansieres over nærværende konto.

Lægehjælp, medicin og sygehusbehandling er vederlagsfri for personer, der har bopæl i Grønland, dvs. er tilmeldt det grønlandske folkeregister. Tilsvarende gælder i et vist omfang personer, der kun midlertidigt opholder sig i Grønland. Tandplejen er med enkelte undtagelser ligeledes vederlagsfri for personer med bopæl i Grønland. Personer, der kun midlertidigt opholder sig i Grønland, vil i almindelighed alene kunne opnå vederlagsfri nødbehandling. Sundhedsvæsenet afholder endvidere visse udgifter til hjælpemidler svarende til bistandslovens § 58.

Grønland er inddelt i 16 lægedistrikter med et tilsvarende antal sygehuse, hvor ambulatorievirksomhed og sygehusbehandling foregår. Dronning Ingrid's Hospital (D.I.H.) i Godthåb fungerer som centralsygehus for Grønland inden for hovedspecialerne medicin, lungemedicin, kirurgi og psykiatri. De til psykiatrisk afdeling knyttede speciallæger har tillige konsulentopgaver for retsvæsenet, skolevæsenet og socialvæsenet i Grønland.

Lægelige specialer, der ikke er repræsenteret ved D.I.H., dækkes ved udsendelse af speciallæger på 2-5 ugers konsultationsrejser. I samarbejde med Sundhedsstyrelsen og Rigshospitalet forhandles om en ordning, hvorefter Rigshospitalet skal varetage en del af speciallægebetjeningen for Grønland. På visse områder varetages opgaverne indtil videre af læger ansat i det amtskommunale sygehusvæsen mod refusion af løn og andre udgifter ved virksomheden.

Patienter, der har behov for videregående behandling end den, der kan ydes i Grønland, visiteres til behandling på Rigshospitalet og enkelte specialafdelinger ved andre sygehuse. Psykiatriske patienter visiteres til amtskospitalerne i Vordingborg og Nykøbing Sjælland. Antallet af patienter visiteret til behandling i Danmark har i de sidste par år været stigende. Omkostningerne ved rejse og behandling afholdes over bevillingerne på nærværende konto. Medens indlæggelser på Rigshospitalet er vederlagsfri for patienter fra Grønland, betales der takstmæssigt for indlæggelser på de amtskommunale sygehuse, ligesom særudgifter for grønlandske patienter, f.eks. til dobbeltsproget personale, refunderes de pågældende sygehuse over bevillingerne på nærværende konto.

Psykiatrisk afdeling ved D.I.H., som blev etableret i 1980, vil ikke på kort sigt formindske behovet for indlæggelser på danske hospitaler væsentligt, idet tvangsindlæggelser efter sindssygelovens kriterier og indlæggelse til behandling efter dom samt til retslig mentalobservation under sikrede forhold fortsat må finde sted i Danmark, da der ikke er nogen lukket afdeling ved psykiatrisk afdeling ved D.I.H. Endvidere vil kronisk sindssyge forblive indlagt på hospitaler i Danmark. Psykiatrisk afdeling ved D.I.H. tilrettelægger i samarbejde med retsvæsenet og kriminalforsorgen aktiviteten med henblik på at forebygge udviklingen af alvorlig kriminalitet, og det må derfor påregnes, at det hårdest belastede